

ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО КАТАЛОГУ PROZORRO MARKET ЯК СПОСІБ СТВОРЕННЯ НОВОГО КАНАЛУ ЗБУТУ ТОВАРІВ ПІДПРИЄМСТВА ТА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО УПРАВЛІННЯ

Вальковець Алла Степанівна

викладач кафедри економіки та управління бізнесом
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Панюк Тетяна Петрівна

кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та управління бізнесом
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Поляк Катерина Юріївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри менеджменту
Рівненський державний гуманітарний університет, Україна

Анотація. У статті досліджено можливості використання електронного каталогу Prozorro Market як інноваційного інструменту для створення нового каналу збуту товарів підприємствами різних галузей. Розглянуто переваги платформи для постачальників, зокрема спрощення доступу до державного ринку, скорочення витрат на продажі, підвищення прозорості угод і автоматизація процесів закупівель. Проаналізовано вплив електронного каталогу на підвищення ефективності управління підприємством через оптимізацію логістичних, фінансових і комерційних процесів. Увага приділена економічній вигоді та стратегічним перевагам, які отримують підприємства завдяки використанню Prozorro Market як платформи для розширення ринкової присутності та забезпечення стабільних замовлень. Наведено рекомендації для бізнесу щодо інтеграції платформи в операційну діяльність та використання її потенціалу для досягнення довгострокових конкурентних переваг.

Ключові слова: цифрова економіка; сучасні інформаційні технології; інноваційні технології; маркетинг; електронний каталог; Prozorro Market; збут товарів; управління підприємством; економіка підприємств.

У сучасних умовах цифровізації економіки та активного впровадження інноваційних технологій підприємства змушені шукати нові способи підвищення конкурентоспроможності, оптимізації бізнес-процесів та

розширення ринкової присутності. Одним із ключових викликів є створення ефективних каналів збуту, які відповідають потребам сучасного ринку та забезпечують стабільність замовлень.

Традиційні підходи до реалізації продукції часто вимагають значних фінансових та часових ресурсів, що може створювати бар'єри для виходу на нові ринки, зокрема державний сектор. Водночас державні закупівлі є перспективним сегментом ринку, де підприємства можуть знайти стабільного та надійного партнера.

Електронний каталог Prozorro Market відкриває нові можливості для постачальників, дозволяючи спростити доступ до державного ринку, знизити витрати, пов'язані зі збутом, і автоматизувати процеси взаємодії із замовниками. Однак впровадження таких інструментів вимагає дослідження їхнього впливу на управлінські та комерційні аспекти діяльності підприємства, а також розробки рекомендацій для ефективного використання їхнього потенціалу.

Таким чином, актуальною є проблема аналізу можливостей використання електронного каталогу Prozorro Market як інструменту створення нового каналу збуту, підвищення ефективності управління підприємством та досягнення стратегічних переваг у конкурентному середовищі.

Мета написання статті полягає у дослідженні можливостей та переваг використання державної електронної платформи Prozorro Market для підприємств. Зокрема, акцентується на аналізі впливу цієї системи на розширення каналів збуту, оптимізацію управління підприємством: впровадження цифрових технологій для автоматизації процесів продажу та зменшення операційних витрат, підвищення прозорості та конкурентоспроможності: залучення нових партнерів та забезпечення довіри до діяльності підприємства завдяки участі в публічних тендерах, створення нових можливостей для бізнесу, вивчення практичних інструментів, які Prozorro Market пропонує для розвитку підприємств різного масштабу.

Ця стаття буде корисною для підприємців, які прагнуть адаптуватися до сучасних ринкових умов, використовуючи можливості електронних платформ.

Prozorro Market - це онлайн-платформа для державних закупівель, яка спрощує процес придбання товарів та послуг для замовників. Це свого роду маркетплейс, де державні установи можуть швидко та зручно знайти потрібну продукцію, а постачальники – реалізувати свої товари, тим самим розширювати свій вплив та ринки збуту.

Prozorro Market був створений у 2018 році у рамках реформи системи державних закупівель, щоб забезпечити зручний і прозорий механізм придбання товарів і послуг для державних установ. Його історія тісно пов'язана з розвитком системи Prozorro, яка стала міжнародно визнаною моделлю електронних закупівель. У ході реформи виникла потреба у швидшому та простішому механізмі придбання товарів для державних органів. Великі тендери потребували значного часу, тоді як для невеликих закупівель це було нераціонально. Ідея полягала у створенні електронного каталогу товарів, подібного до інтернет-магазину, де замовники могли б купувати стандартні товари (наприклад, канцелярію, комп'ютерну техніку) без проведення тендерів.

Постачальникам Prozorro Market допомагає заощадити ресурси на організації участі у тендерах: достатньо лише один раз пройти кваліфікацію та продавати продукцію у відповідній категорії [2].

Prozorro Market як новий канал збуту відкриває для підприємств можливість постачати товари державним установам через зручну онлайн-платформу, що в свою чергу дає ряд переваг:

- прямий доступ до державного ринку - участь у Prozorro Market дозволяє підприємствам пропонувати свої товари численним державним замовникам без необхідності брати участь у тривалих тендерних процедурах.
- швидкий збут - завдяки простій структурі каталогу постачальники можуть швидко продавати продукцію, уникнувши бюрократичних бар'єрів.
- прозорість - Prozorro Market забезпечує чесну конкуренцію, адже вся інформація про замовлення та постачальників доступна для перегляду.
- зручність використання, оскільки Prozorro Market працює як звичайний інтернет-магазин і не вимагає особливих знань та вмінь для користування платформою. Замовники можуть переглядати товари, додавати їх до кошика та оформлювати замовлення онлайн.

Участь у Prozorro Market надає підприємствам низку конкурентних переваг. В першу чергу це розширення ринку, оскільки державні замовники, які постійно потребують стандартних товарів (канцелярія, техніка, меблі тощо) згідно чинного законодавства не можуть проводити прямі закупівлі без застосування Prozorro. По-друге, інтеграція з Prozorro Market дозволяє підприємствам ефективніше управляти своїми продажами через електронні системи. По-третє, підприємства досягають зниження витрат через відсутність необхідності вкладати значні ресурси у маркетинг чи складні тендерні процедури. По-четверте, підприємство може отримувати стабільний дохід, оскільки державні установи, як правило, є надійними платниками, що мінімізує фінансові ризики для постачальників а також, регулярні державні закупівлі забезпечують стабільність у довгостроковій перспективі. Prozorro Market створює рівні умови для бізнесу, оскільки малі та середні підприємства мають однакові можливості для участі, що дозволяє розширити свою діяльність.

Через каталог можна купувати набагато швидше (три-вісім днів) і він не має обмежень за сумами очікуваної вартості. Закупівлі можуть проходити на кілька мільйонів, при цьому здійснюються всього кількома натисканнями. Це проста процедура без складних і тривалих етапів, властивих для тендерів.

Раніше малий та середній бізнес міг вагатися, чи брати участь у тендерах на мільйонні суми. Стримували необхідність постійної підготовки тендерних пропозицій, часті оскарження, наявність іноді специфічних вимог до учасників. У Prozorro Market такого нема, участь у ньому набагато легша для постачальника [1].

У 2022-2024 роках, попри виклики війни, платформа продовжила працювати, адаптуючись до нових умов. Prozorro Market використовувався для оперативних закупівель гуманітарної допомоги, обладнання для оборонних цілей та інших потреб.

Головні результати роботи організаторів та постачальників Prozorro Market у 2023 році:

- замовники, що оголошували запит ціни пропозицій: 6,9 тис.;
- кількість оголошених закупівель: 57,57 тис.;
- постачальники, які подали пропозиції: 2,8 тис.;
- кількість укладених договорів: 46,25 тис. (майже вдвічі більше, ніж у 2022 році).
- загальна сума укладених угод: 14,11 млрд грн (в 13 разів більше, ніж у 2022 році).

Завдяки маркетплейсу, найчастіше держава закуповувала товари у таких категоріях:

- «09130000-9 Нафта і дистиляти»: 9 474 оголошених закупівель.
- «03220000-9 Овочі, фрукти та горіхи»: 4 201 оголошених закупівель.
- «33140000-3 Медичні матеріали»: 4 057 оголошених закупівель [3]

Серед найпопулярніших категорій товарів, які продають в електронному каталозі, – електроенергія, продукти харчування, пальне, одяг, комп'ютерна техніка, ліки, медобладнання [2].

Окрім того, Prozorro Market допомагає підприємствам оптимізувати процеси управління. Постачальники отримують дані про обсяги замовлень, популярні товари та ціни конкурентів, що дозволяє точніше планувати виробництво і продажі. Оскільки замовлення надходять у структурованій формі, підприємство має можливість оптимізувати логістику, що спрощує управління доставкою та обслуговуванням. Участь у Prozorro Market вимагає чіткої організації роботи на підприємстві, що сприяє підвищенню загальної ефективності та збільшенню прозорості внутрішніх процесів.

Застосування Prozorro Market може забезпечити підприємствам: стабільний збут завдяки регулярним замовленням від державного сектора, збільшення рентабельності за рахунок зменшення витрат на маркетинг і рекламу, довгострокове партнерство з державними установами, що сприяє стабільності бізнесу навіть у умовах кризи.

Отже, Prozorro Market є інноваційним інструментом для підприємств, що дозволяє не лише розширити канали збуту, але й підвищити ефективність управління завдяки прозорості, автоматизації та доступу до великого ринку державних замовлень. Впровадження цього каналу може стати ключовим фактором успішного розвитку підприємства в умовах сучасної економіки.

Платформа сприяє підвищенню прозорості бізнес-процесів та створює рівні умови для всіх учасників ринку, що зміцнює довіру між замовниками та постачальниками. Prozorro Market дозволяє оптимізувати операційні витрати завдяки цифровізації процесів закупівель та продажу, автоматизуючи взаємодію з клієнтами. Основними бар'єрами для впровадження системи є недостатня обізнаність підприємств щодо її можливостей, відсутність досвіду роботи в державних закупівлях та необхідність адаптації внутрішніх бізнес-процесів до вимог платформи. Впровадження Prozorro Market покращує ефективність управління підприємством, зокрема, через використання сучасних цифрових технологій та аналітики для моніторингу продажів.

Наступні пропозиції допоможуть підприємствам ефективно адаптуватися до нових умов, використовуючи Prozorro Market для підвищення конкурентоспроможності та вдосконалення управлінських процесів.

По-перше, рекомендується проводити навчальні програми та інформаційні кампанії для бізнесу з метою ознайомлення з можливостями Prozorro Market.

По-друге, запровадити технічні рішення для інтеграції Prozorro Market із системами управління підприємством, що дозволить автоматизувати облік замовлень та комунікацію із замовниками.

По-третє, стимулювати підприємства до використання новітніх цифрових технологій, таких як штучний інтелект і аналітика даних, для ефективного аналізу ринку та покращення конкурентоспроможності.

По-четверте, запровадити механізми для регулярного аналізу результатів використання Prozorro Market для свого підприємства, щоб виявляти сильні та слабкі сторони системи й удосконалювати її.

По-п'яте, створити програми державно-приватного партнерства для підтримки підприємств у адаптації до роботи на платформі та залучення іноземних постачальників.

Запропоновані рекомендації сприятимуть успішному використанню Prozorro Market, розширенню можливостей підприємств та підвищенню їхньої ефективності в умовах сучасного ринку.

Список використаних джерел:

- [1] Економічна правда (2023). Чому бізнесу вигідно продавати державі через Prozorro під час війни. Економічна правда. URL: <https://epravda.com.ua/columns/2023/02/07/696762/>
- [2] Інтернет-магазин для держзакупівель (2019). Все, що потрібно знати про Prozorro Market | Prozorro. URL: <https://prozorro.gov.ua/uk/news/internet-magazin-dlya-derzhzakupivel-vse-sho-potribno-znati-pro-prozorro-market>
- [3] Smarttender. (2023) Результати роботи Prozorro на майданчику SmartTender.biz за 2023 рік | Блог Smarttender. SmartTender – відкриті тендери в Україні, державні та комерційні закупівлі Prozorro. URL: <https://smarttender.biz/blog/view/rezultati-roboti-prozorro-na-maydanchiku-smarttender-biz-za-2023-rik/>

APPLICATION OF THE PROZORRO MARKET ELECTRONIC CATALOGUE AS A TOOL FOR CREATING A NEW SALES CHANNEL FOR ENTERPRISES AND ENHANCING THEIR MANAGEMENT EFFICIENCY

Alla Valkovets

Lecturer at the Department of Economics and Business Management
Rivne State University of the Humanities, Ukraine

Tetiana Paniuk

PhD in Economics, Associate Professor,
Professor of Department of Economics and Business Management
Rivne State University of the Humanities, Ukraine

Kateryna Polyak

PhD in Economics, Associate Professor

Associate Professor at the Department of Management
Rivne State University of the Humanities, Ukraine

Summary. *The article explores the potential of the Prozorro Market electronic catalogue as an innovative tool for creating a new sales channel for enterprises across various industries. The advantages of the platform for suppliers are examined, including simplified access to the state market, reduced sales costs, increased transaction transparency, and automation of procurement processes. The impact of the electronic catalogue on improving enterprise management efficiency is analyzed through the optimization of logistics, financial, and commercial processes. Attention is given to the economic benefits and strategic advantages enterprises gain by using Prozorro Market as a platform to expand market presence and ensure stable orders. Recommendations for businesses on integrating the platform into operational activities and leveraging its potential to achieve long-term competitive advantages are provided.*

Keywords: *digital economy; modern information technologies; innovative technologies; marketing; electronic catalogue; Prozorro Market; product sales; enterprise management; enterprise economics.*